

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi ucca 22., L. em. Telefon: 23-33. Kiadóhivatal közöskönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Kedd, 1935 március 19.

Ara 10 fillér

XI. évfolyam, 63. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. Egyes szám ára hétköznap 10, vasár- és ünnepnap 16 fill. Hirdetések felvétele tartja szerint. Megjelent a hétfő kivételével naponta reggel

Angol tiltakozás Berlinben a német fegyverkezés ellen

Közös francia-angol-olasz lépést terveznek — Izgalom Párisban — Simon berlini uija

Páris, március 18. Az új német törvény, melyet szombat este jelentettek be és amely ismét bevezeti az általános védkötelezettséget, egész Európában nagy izgalmat keltett.

Párisban

A Journal első oldalán ez a cím áll: „A versaillesi békeszerződés halott!” A Figaro címűsora szerint „nemzetközi államcsíny” történt. A hivatalos körök a német kormány váratlan elhatározásával kapcsolatban rámutatnak arra, hogy mindenekelőtt nyugalommal meg kell várni a már szombaton este megindult angol-francia-olasz tanácskozások eredményét. Mint-hogy a német lépés a versaillesi szerződés valamennyi aláíró hatalmát érinti, a rendes eljárás módja az lenne, ha a német kormány döntését a Népszövetség tanácsa elé terjesztenék.

Berlinben

Az új véderő alakulatai elvonultak Hitler előtt. A hőök emléknapján Blomberg honvédelmi miniszter tartott beszédet. Kijelentette, hogy az erős, harcos és büszke Németország lebeg szemünk előtt, de bosszuvágy nem futi a németek. Európa ma már tulkicsiny ahhoz, hogy újabb világháború színhelye legyen.

Az angol jegyzék

Berlin, március 18. Hivatalosan közlik: Sir Eric Phipps angol nagykövet hétfőn délután felkereste a birodalmi külügyminisztert és jegyzékét nyújtotta át. A jegyzék a következőket tartalmazza:

— Az angol kormány kényszerítve érzi magát, hogy tiltakozzon a német kormány március 16-i bejelentése, valamint amaz elhatározása ellen, hogy általános védkötelezettséget vezet be és 36 hadosztályra emeli fel a német haderő létszámát. A német légi haderőre vonatkozó bejelentés további példája az egyoldalú eljárásnak, amely eltekintve a kérdés elvi vonatkozásaitól, komolyan növeli az európai nyugtalanságot.

A jegyzék ezután részletesen áttekinti az eddig történeteket és így folytatja:

— A közös megegyezésen alapuló tárgykörű és a békeszerződések határozmányaiából folyó egyezmény létrejöttét általában nem könnyítheti meg ennek a már megtörtént döntésnek közlése, amely a német haderő létszámát eddigi színvonalánál jóval magasabban állapítja meg. Az angol kormány nem szívesen mulasztaná el az általános megegyezés előmozdítására kínálkozó alkalmat, amelyet a kitűzött látogatás nyújthat, de az új körülmények között a látogatás megtörténte előtt szükségesnek tartja, hogy a német kormány figyelmét felhívja az előbb említett szempontokra.

A jegyzék végül megismétli, hogy a birodalmi kormány kész-e Sir John Simon berlini látogatása alkalmával a február 3-i londoni hivatalos közleményben foglalt pontokat megvitatni.

A német külügyminiszter erre a kérdésre ismételten válaszolt.

A miniszterelnök beszéde Szegeden

A házfelosztás, a reformprogram, a felekezeti kérdés, a békés revízió, a munkáskérdés, a választójog

„Szabad magyarok szabad akaralmegnyilvánulása kell hogy legyen a választás”

A külsőségeknek azokhoz az arányaihoz, amelyek között Gömbös Gyula miniszterelnök programbeszédét vasárnap elmondta, Szegeden nem vagyunk hozzá szokva. A beszéd tizenegy órára volt hirdetve. A vonat tizenegy előtt érkezett. Mindenki tudta, hogy a miniszterelnök a megérkezés után látogatást tesz s csak aztán jön el a moziba. A Belvárosinak ezer ember befogadására alkalmas, tágas nézőtere háromnegyed részben mégis már feltizenegy előtt megtelt. A mozinak helyi jelentőségű eseményekhez mért szögletes bejárata előtt már tíz órakor zsongtak és tolongtak. A teljes szolgálati diszben kivonult rendőröknek egyes posztokon ugyancsak állni kellett az ostromot. Akik idejében lemondtak arról a hiu reményről, hogy bejuthassanak, azok a szálloda vagy a színház oldaláról szemlélődtek s keményen állva a kellemetlen idő viszontagságait, bámulva neszeltek föl, mikor a mozi falára fölerősített hangszórók elkezdtek begerjedni a szokásos módon s valaki, akinek az volt a feladata, hogy a készüléket rendbe hozza, izgalomtól rekedten elkezdte, hogy nem politikai beszédet mondok, a készüléket próbálom ki, tessék tehát ide figyelni.

A szegedi vezérkar tagjai közül Hajnal István volt a legszorgalmasabb. Már feltizenegykor ott sürgött-mozgott a színpadon. Igaz, hogy a mozi még pontosabb volt. Mire Hajnal befutott, — az ő termete mellett nem csekélység a futás — kifogástalan készenlétben állt a színpad. A reflektorfény is be volt állítva. Csak a szónokok számára kitett kisasztalon nem égett a villany. De azt nemsokára fölgujtotta, ha jól emlékszünk, Török Béla. Egy főköztos szobalány, lehet, hogy este jegyszédő volt, poharát és vizet hozott. Hajnal megemelt néhány székét. Néhány hive megtapsolta. Van érzéke a siker iránt: köszönetet intett. Akkor már ott nézelődött a színpad baloldali kijárójában Kiss Károly tanfelügyelő s a haját fésülgette a tenyerével. Ott tűn fel, hiveitől körülvéve, Berecz János jovialis alakja is. Dobay Gyula a háttérben maradt. Tóth Imre a nézőtéren. A „szorgalmasan” érkezettek között láttuk a mindig figyelmes és szívélyes Szivessy Lehel is Winkler Elemér szintén baloldalra huzódott s gyors ütemben népesedett már a színpad, amikor ezüstös hajával föltűnt Back Bernát felsőházi tag magas, rokonszenves alakja. A föltűkár, dr. Széchenyi István, pontosan érkezett. A nézőtér zsufolva volt. Benépesedett a színpad is. Tizenegy órát ütött. Jöttek a jelöltek. Előbb Hunyadi Vas Gergely. Aztán Körmeny Máttyás. Néhány perc múlva a budapesti főpolgármester, Sipócz Jenő intelligens profiljával gazdagodik a sürgő színpadi csapat. A hírlapírók asztalánál is sokan ülnek már. Szerényen, ami lényege, egészen hátul ovakodik be a miniszterelnöki sai-

tóosztály helyettes főnöke, dr. Rákóczi Imre. A rendezők, persze szegedi urak, ültetnek. A helybeliek közül az első sorba kerülnek Back Bernát, Körmeny Máttyás, Hunyadi Vas Gergely és Széchenyi István. A háttérben a jobboldali színpadi bejáró előtt egy beretvált képű, fekete zakós, nyulánk fiatalember elkezd idegeskedni. Kifigyel, ideges mozdulatokat tesz, lenéz a nézőtérre s újra kezdi. Egyszerre csak magasba lendíti a karját. Feszés szolgálati tartásban, kezében a sisakjával, belép a színpadra Buócz Béla főkapitány, katonai lépésekkel az előtérben álló külön asztalkájához megy, leteszi rá a sisakját, szabályos hátra arcot csinál, feszés vigyázz állásba merevedik, a fiatalember keze újra, meg újra a magasba lendül, a színpad elkezd éljenezni, a nézőtér átveszi és fölerősítve tovább adja a hangáradatot, Gömbös Gyula miniszterelnök belép, fekete zakó, csikos nadrág, félcipő van rajta, közvetlenül utána jön a zsakettes Baranyi Tibor s a fekete zakós Shvoy Kálmán. Az első sorba tartanak. Gömbös megáll a részére elkészített karosszék előtt. Állva marad néhány pillanatig. Hajlong és mosolyog. Azután leül.

Két lépés s a helyéről fölkelt miniszterelnök ott állt a szószéken. Előadásba kezdett. Nem beszédbe. Elkezdhetne volna azzal is, amivel bevégezte, hiszen ez az előadás valóban arra volt felépítve, hogy a szegedi választók bizalmán keresztül kérje és megnyerje az ország bizalmát. A beszédet bő kivonatban alább közöljük. Itt nézőtéri, folyosói, uccai és süt közöljük. Itt nézőtéri, folyosói, uccai és kávéházi visszhangokat rögzítünk meg. Talán országos közvélemény visszhangja is bennük rezgett már.

Az ünnepélyes keretek közé ékelt programbeszéd a Hímnusz eléneklésével végződött. Elhangzottak az utolsó akkordok is. Mindenki fegyelmezetten a helyén maradt s csak pillanatok múlva kezdett el a közönség rendben kivonulni. Nagy tömeg ember a Deák Ferenc uccai kapukon át szeretett volna kijutni, de végig a négy-öt kijárat előtt szótlan rendőrök meredtek eléjük.

— Tudja, biztosan a miniszterelnöknek az utja visz erre, mondta egy józan tanyai magyar.

— Nem esett volna le a gyűrű az ujjukról, ha megmondták volna — zugott a rendőrség ellen egy ismert egységspárti.

— Nem bizony, válaszolta a tanyai, akkor tudja, nem szorultunk volna be ennyien a folyosóra.

Folyosói megjegyzés volt az is, hogy Gömbös Gyula a vasárnapi beszédben mondta fel formálisan Bethlennek a tizenhét pontot.

— Ugyancsak szakajtott vele — jegyezte meg egy kiscgazda a reformnemzedék életkorából. Több megjegyzés hangzott el a folyosón a